

מדינת ישראל
משרד החינוך
האגף לחינוך מבוגרים

רמת הבחינה : גמר
מועד הבחינה : חורף תשפ"ד, 2024
היקף הבחינה : 1 יח"ל
מספר שאלון : 992101

תיכונות
ככה עולים כיתה בחיים

חיבור

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה : שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח הערכה :

בבחינה זו פרק אחד בלבד : לפרק זה – 100 נקודות.

ג. הוראות מיוחדות :

(1) התרכזו בנושא. הימנעו מהקדמות ארוכות ומסטיית מן הנושא.

(2) חזרו וקראו את חיבורכם, ותקנו את הדרוש תיקון.

(3) שימו לב : כתב ברור, פיסוק הגיוני ושמירה על כללי הדקדוק הם תנאים להצלחה בחיבור.

ד. מלאו את הפרטים הבאים :

פרטי הנבחן :	פרטי מרכז ההשכלה :										
מספר הנבחן ברשימה : _____	שם המוסד : _____										
שם משפחה + פרטי : _____	שם מרכז הבחינה : _____										
ת.ז. <table border="1"><tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr></table>											

שם המעריך : _____
ציון הבחינה : _____

בהצלחה!

במבחן זה ארבעה נושאים (1-4). כתבו חיבור על אחד מהם.

הקפידו לרשום את מספר הנושא.

הקפידו על מילוי ההוראות שבעמוד השער.

שימו לב להנחיות לכל נושא – כתבו על כל חלקי הנושא, והקפידו לקשר כהלכה בין חלקי החיבור. השתדלו לכתוב בהיקף של לפחות עמוד וחצי.

נושא 1: ללמוד את הכסף: חינוך פיננסי בבתי הספר.

בגיל צעיר בני נוער עושים צעדים ראשוניים בשוק העבודה. הם עובדים בחופשות וגם בזמן הלימודים מרוויחים סכומי כסף נאים, ובדרך - כלל מבזבזים אותם על מוצרי מותרות: בגדים יקרים, בילויים ועוד. יש הטוענים, וביניהם גם כלכלנים ואנשי פיננסים (כספים), שמערכת החינוך צריכה לבנות תוכנית לימודים מסודרת שתלמד את בני הנוער כבר מגיל צעיר (מבית הספר היסודי) איך להתנהל נכון עם כסף: לחסוך לעתיד, להכיר מושגים בסיסיים כמו ריבית, פנסיה, מיסים ועוד. השכלה פיננסית כזאת תעזור להם להכיר בעתיד את המציאות הכלכלית, שבה יחיו וגם להתמודד איתה.

אבל יש הטוענים, כי חינוך פיננסי בגיל צעיר הוא מיותר. ההורים הם אלה שצריכים לספק לילדיהם את מחייתם כולל את המותרות שהם רוצים. לדעתם, יש לתלמידים עומס רב של לימודים ובחינות בבית הספר ואין להוסיף על כך. את ההתנהלות הפיננסית שלהם ילמדו בעצמם מניסיון החיים שלהם כשיתבגרו ויצטרכו להיות עצמאיים.

האם אתם תומכים בהפעלת תוכנית לימודים כזאת בבתי הספר היסודיים והתיכוניים? האם

לדעתכם ראוי לחייב אותה בחוק?

הביעו דעתכם, נמקו אותה ובססו** את דבריכם באמצעות דוגמאות.**

נושא 2: קניות באינטרנט או בחנות?

בעבר, ערכנו את כל הקניות שלנו בחנויות, ברחוב או במרכזי קניות. היום רבים קונים ברשת האינטרנט, כי לדעתם, יש לה לא מעט יתרונות: אין לה מגבלה של זמן ולא של מקום. אפשר לערוך קניות בכל שעה של היום ומכל מקום שיש בו מחשב: בבית, בעבודה וגם בבית הקפה. קל למצוא את המוצר: מקלידים את שמו והוא מופיע לפנינו וגם לא צריך לתכנן את הקניה לפי שעות הפנאי, כשקונים ברשת לא צריך לעמוד מול מוכר שלוחץ עלינו לקנות. זאת ועוד: אין צורך לעמוד בתור ופעמים רבות המוצר זול יותר ברשת.

אבל, רבים מעדיפים עדיין את הקנייה המסורתית בחנות, כי הם יכולים לגעת במוצר או למדוד אותו, למשל: בגדים, נעליים ועוד. בחנות אפשר לעיתים לקבל את המוצר מיד, וזה חשוב בעיקר כאשר צריך אותו דחוף. נוסף לכך, יש כאלה שאוהבים לקנות בחנות, כי הדבר מהווה בשבילם סוג של חוויה ושל הזדמנות לצאת מהבית, ולעיתים גם להיפגש עם חברים ולבלות בבית קפה.

האם אתם מעדיפים קניות באינטרנט או בחנות?

הביעו דעתכם, נמקו אותה ובססו את דבריכם באמצעות דוגמאות.

נושא 3: העסקת עובדים מבוגרים

תמיד אמרו לנו ש"העולם שייך לצעירים", וזה עדיין תקף: אנשים בני חמישים, שישים ומעלה מתקשים מאוד למצוא עבודה היום. מעסיקים רבים טוענים, כי שוק העבודה הישראלי מחפש אנשים צעירים. הוא פחות מעריך ניסיון ומחפש חדשנות מהירה. עובדים צעירים שולטים בטכנולוגיה ובמודרניזציה של העולם שמתנה במהירות. הם יצירתיים ומהירי מחשבה, ולא מפחדים לקחת סיכונים. כל אלה הם יתרונות שיכולים ליצור חדשנות בכל תחומי העבודה. ידוע, שמנהיגים ומדענים מגיעים לשיא היכולת שלהם, כאשר הם צעירים. לדעתם, מבוגרים צריכים לפרוש מהעבודה ולפנות מקום לצעירים.

לעומת זאת, יש היום מעסיקים, שטוענים כי חשוב להעסיק מבוגרים, והם גם ממליצים על כך. הם טוענים, שיש למבוגרים לא מעט יתרונות מול הצעירים: יש להם ניסיון עשיר בחיים ובעבודה, הם זמינים ורציניים, יש להם היגיון עסקי בריא ובעיקר הם יודעים לעמוד במצבי לחץ, שעלולים לצוץ בעבודה. יש להם סבלנות, ותמיד הם מוכנים לייעץ לצעירים ולעזור להם.

האם אתם תומכים בהעסקת עובדים צעירים או מבוגרים?

הביעו דעתכם, נמקו אותה ובססו את דבריכם באמצעות דוגמאות.

נושא 4: פיקוח הורים על בטיחות הילדים ברשת האינטרנט

ילדים אוהבים לגלוש ברשת האינטרנט שיש בה הרבה תכנים מעשירים ומעניינים, אבל גם סכנות שילדים אינם מודעים להן. לכן הורים רבים מפקחים על הגלישה של הילדים ברשת. גלישה לא בטוחה עלולה לגרום לנזק נפשי כבד, כמו התופעה של החרמות ("שיימינג") שילדים מתמודדים איתה. כאשר חבריהם לכיתה מביישים אותם ודוחים אותם מהחברה. ילדים עלולים להתפתות ליצור קשר עם מבוגרים שמתחזים לילדים, להיפגש איתם וליפול קורבן לפגיעה מינית או פגיעה פיזית אחרת. כמו כן, עלולים ילדים לערוך קניות ללא רשות תוך שימוש בכרטיס האשראי של ההורים. כל אלה הן סיבות מספיק טובות, שהורים יפקחו על הגלישה של ילדים באינטרנט.

אבל יש הורים שנמנעים מלפקח. הם טוענים, שחשוב להם לכבד את הפרטיות של הילד. בנוסף הם טוענים, שהם סומכים עליו שידע להיזהר מתכנים פוגעים ומסוכנים. יש כאלה שטוענים, כי הם סומכים על הילד שידע לקחת אחריות על עצמו ולהבחין בין טוב לרע.

**האם אתם תומכים בפיקוח של ההורים על הגלישה של ילדיהם ברשת האינטרנט?
הביעו דעתכם, נמקו אותה ובססו את דבריכם באמצעות דוגמאות.**

בהצלחה!

